

کاخ‌هایی که امروزه در اصفهان نیستند

۲۷ مهر ۱۳۹۳ ساعت ۱۷:۴۲

در شهرهای مختلف ایران بناهای با شکوه فراوانی وجود دارد که یادگار دوره‌های مختلف تاریخی است و معمولاً نام بسیاری از هنرمندان و حاکمان را در خود زنده نگه داشته است. اما بعضی از حاکمان نیز نامشان در خاطره شهرها باقی مانده است البته نه به نیک نامی بلکه به ظلم و خشونت و تخریب بناهای باارزش فرهنگی.

سلطان مسعود میرزا معروف به ظل‌السلطان فرزند ناصرالدین شاه نیز یکی از همین افراد است. او حدود سال ۱۲۲۸ ش به دنیا آمد. و سه سال از مظفرالدین شاه بزرگتر بود ولی چون مادرش از خاندان قاجاریه نبود، نتوانست ولیعهد شود. مسعودمیرزا در ابتدا با لقب یمین‌الدوله، حکومت مازندران و استرآباد و سپس فارس و اصفهان را به عهده گرفت تا این که لقب ظل‌السلطان یعنی سایه‌ی پادشاه را به او دادند.

در زمان حکومتش بر فارس به خاطر ظلم فراوان، عزل شد ولی مدتی بعد به اصفهان رفت و تا ۳۴ سال بعد با ستم حکومت کرد ظل‌السلطان، قشون مجهز و منظمی پدید آورد و با باجگیری و گرفتن مالیات‌های سنگین از مردم، ثروتی افسانه‌ای گرد آورد که به اعتراف خودش، برای ده نسل پس از او هم کافی بود. وی، املاک مردم را با زور و قهر، غصب و تصرف می‌کرد و شورشلها را با سنگدلی سرکوب می‌نمود.

ظلم و ستم او به حدی بود که ناصرالدین شاه تصمیم گرفت خود به اصفهان رفته و موضوع را بررسی کند اما ظل‌السلطان پیش دستی کرده و با هدایای فراوانی به حضور پدرش رفت و تقدیم بخشی از اموالی که به زور از مردم گرفته بود شاه را راضی کرد که او را عزل نکند اما عقده اینکه او هرگز نمی‌توانست پادشاه شود تا پایان عمر برایش باقی ماند.

او در دوران پادشاهی برادرش مظفرالدین شاه قاجار نیز حاکم اصفهان بود و با شدت زیاد انقلابیان مشروطه خواه را سرکوب می‌کرد. اما زشت‌ترین خاطره‌ای که از او برای همه ایرانیان و به ویژه مردم اصفهان باقی مانده است نابودی کاخ‌های زیبای اصفهان است که از دوران صفویه به یادگار مانده بودند. جهانگردانی مختلفی که اصفهان را در آن روزگار دیده بودند این کاخ‌ها و باغ‌های اطرافش را توصیف کرده اند ساختمان‌هایی که برای هر کدامشان صدها هنرمند چیره دست ماه‌ها زحمت کشیده بودند و نام اصفهان با این بناها در دنیا شهره بود. فهرست نابودی این کاخ‌ها به بیش ۴۰ ساختمان و باغ می‌رسد. کاخ‌های بینظیری مانند: باغ و قصر سعادت آباد- عمارت هفت دست- قصر نمکدان- آئینه خانه- بهشت برین- بهشت آئین- انگورستان-

بادامستان - عمارت و باغ نقش جهان ...

ظل السلطان همچنين آينه کارى‌هاى روى ستون‌هاى عالى قاپو و چهل‌ستون را از ميان برد و علاوه بر اين دستور داد روى نقاشى‌هاى نفيس داخل کاخ چهل ستون را با گچ بپوشانند و نقاشان قاجارى روى آنها دوباره نقاشى کنند .

امروزه توصيف اين باغها را فقط مى‌توان در کتاب‌هاى مسافران خارجى که به اصفهان آمده بودند ديد و نقاشى‌هاى که آنها در کتابهايشان کشيده اند تنها خاطره اى از اين بناهاى بلند به خاک افتاده است .

مسعودميرزا در اواخر عمر، مدتى را در اروپا گذراند تا اين که پس از دچار شدن به اختلال حواس، در دهم تيرماه ۱۲۹۷ش برابر با ۲۲ رمضان ۱۳۳۶ق در حدود هفتاد سالگى به کام مرگ افتاد .

سردر باغ زرشک

کاخ آیینه خانه

شیرخانه

کاخ سر پوشیده از این کاخ فقط چهار زیر ستون سنگی باقی مانده که اکنون در حیاط کاخ چهل ستون نگهداری می شود .

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۵۱۳۱/کاخ-های-امروزه-اصفهان-نیستند>